

Punkt af Forhandlingerne maa fremkomme med Betragtninger, der vedrøre Sagens almindelige Sider, men kun med, hvad der vedrører de stillede Ændringsforslag. Hvis det ærede Medlem vil udtale sig om Sagen i sin Almindelighed, vil det kunne ske senere, naar Lovforslaget i sin Helhed foreligger til Forhandling.

Jessen: Saa skal jeg opfatte at udtale mig om de almindelige Punkter af Sagen og nu indskrænke mig til de foreliggende Ændringsforslag. Med Hensyn til disse glæder det mig ganske at kunne tiltræde alle de Forslag, som Udvalget har stillet, undtagen Nr. 5; men min Indvending mod Ændringsforslag Nr. 5 reiser sig fra et andet Syn paa Sagen end det, som blev gjort gjældende af den ærede 3die Landssthingsmand for 5te Kreds (Ogenbøll), idet jeg, som jeg udtalte ved 2den Behandling, anser det for meget betænkeligt at aabne en Dør for at bryde Kontrakter, som engang ere indgaaede. Det har været Tanken i dette Lovforslag fra Begyndelsen af, at man vilde forlange skriftlig Kontrakt for at fikke Mesteren ligeoverfor Lærlingen og ogsaa for at fikke Lærlingen ligeoverfor Mesteren. For at de kunde blive bekendte med hinanden, opstillede man en Prøvetid, og naar denne Prøvetid var tilende, mente man, at Mesteren burde være fikket paa at beholde Lærlingen i den hele Læretid. Jeg tror, at i de Tilfælde, hvor der virkelig er Grund til, at Kontrakten bliver hævet — en eller anden af de Grunde, som ere anførte fra forskjellige Sider — vil det være rigtigst, at Parterne komme overens om at have Kontrakten, og der vil vist i Reglen ikke være nogen Vanskelighed derved. Men det forekommer mig paa den anden Side, at Mesteren bør have Ret til, naar han har indgaaet Kontrakten, at være fikket imod Brud paa denne, saa at den ikke bør kunne hæves uden hans Villie. Det er min Hovedindvending mod det Forslag, der er stillet, en Indvending, som jeg ogsaa gjorde gjældende imod, og som ogsaa passede paa det Forslag, der var stillet af det ærede Udvalg til 2den Behandling. Med Hensyn til selve Indholdet af Ændringsforslaget kan jeg ikke negte, at det forekommer mig meget uheldigt, at Dvirigheden skal være pligtig til at afgive en Erklæring om, hvorvidt der har været uforudsete — af Parterne ikke forudsete — Omstændigheder eller Tilfælde tilstede, som gjorde det nødvendigt at faae Kontrakten hævet. Naar der endda havde staaet „uforudseelige“ Omstændigheder, saa havde det været mere korrekt; thi det er meget vanskeligt for Dvirigheden at afgive Erklæring om, hvorvidt Parterne ikke have forudset Noget. I det Hele taget tror jeg ikke, det er meget heldigt at blande Dvirigheden ind i en saadan Strid mellem Parterne; Dvirighedens person vil, hvad som helst Erklæring han afgiver, altid blive bestyldt af den ene Side for at have

taget feil, og selv om han gjør sig nok saa megen Umage, er det en Skrygge, der ofte vil være fasket paa ham, at han mere holder med den ene end med den anden ved Afgivelsen af en saadan Erklæring; men Hovedgrunden, hvorfor jeg ikke vil stemme for dette Forslag, er den, at jeg anser det for at være et Brud paa den Tanke, der ligger i Lovforslagets Bestemmelser om den skriftlige Kontrakt. Jeg finder derhos, at selv om man vedtager Ændringsforslaget — og jeg tvivler ingenlunde om, at det nu vil blive vedtaget, efterat saavel det ærede Udvalg har stillet det, som den høitærede Minister har sluttet sig dertil — forekommer det mig ikke at der er nogen Anledning til at vedtage Underændringsforslaget, thi dels er Indholdet af dette Forslag noget overflødigt — det er vist, at naar Dvirigheden har afgivet en Erklæring, kan altid denne Erklæring paaklages — og dels forekommer det mig, at der derved opstilles en saadan overordentlig formel Fremgangsmaade, som virkelig ikke er paa nogen Maade nødvendig eller hensigtsmæssig. Skal Dvirigheden tvinges til at afgive en Erklæring i saadan en Sag, kan man let finde ud af, hvorledes en saadan Erklæring kan paaklages osv. Jeg vil, som sagt, af de anførte Grunde ikke stemme for Forslaget. Hvad jeg iøvrigt ønskede at bemærke, skulde have været ganske kort — det var kun Noget om den historiske Side af Sagen og den Maade, hvorpaa jeg antager, at Loven kunde blive gennemført — men da den høitærede Formand ønsker, at jeg skal opfatte disse Uttringer til siden, skal jeg naturligvis efterkomme dette Ønske.

Nump: Jeg skal tillade mig nogle faa Bemærkninger i Anledning af de Indvendinger, der ere fremkomne fra den ærede 3die Landssthingsmand for 5te Kreds (Ogenbøll) med Hensyn til Ændringsforslaget til § 5. Jeg skal fatte mig kort, særlig efter de Udtalelser, der ere fremkomne fra den høitærede Indenrigsminister, hvilke jeg i det Hele kan tiltræde. I Modsætning til det ærede Medlem finder jeg det ganske i sin Orden at gjøre dette Spørgsmaals Afgjørelse til et Dvirighedssaanliggende. Saaledes som Retsforholdene have udviklet sig hertilands, hører jo ordentligvis den Slags Spørgsmaal ikke under Domstolenes Afgjørelse. Domstolene have at afgjøre, hvad der er Ret imellem Parterne, men her er Tale om paa Grund af visse særegne konkrete Omstændigheder at tillade en Part at faa et Retsforhold hævet, og det er i det Hele stemmende med de Principer, man ellers følger i vor Ret, at henlægge saadanne Spørgsmaal til Dvirighedens Afgjørelse. Det er et Skjøn efter konkrete Omstændigheder, som skal berettiggende den ene Part til at træde tilbage fra et Kontraktforhold, og jeg kan ikke se rettere, end at det, hvad ogsaa den høitærede Justitsminister og ligeledes den